

Brunskogsnegl

Arion vulgaris



Opprinnelse, bekjempelse
og tiltak



Vestby
kommune

Brunskogsnegl (*Arion vulgaris*)

Brunskogsnegl er en innført og uønsket art som er vurdert med svært høy økologisk risiko i Artsdatabankens Fremmedartsliste. En enkelt brunskogsnegl kan spre seg omkring 2-300 meter på egen hånd.

Brunskogsnegl kan opptre i svært tette populasjonen, og gjør mest skade i hager og andre steder i nærheten av bebyggelse. De senere årene har det også oftere blitt rapportert skader i dyrka områder, særlig i jordbær, grønnsaker og gras i nærheten av bebyggelse. Brunskogsneglen er veldig følsom for fuktighet og søker mot mørke og fuktige steder. De har stor appetitt og forsyner seg grovt av plantene i hagen og kan opptre i stort antall, noe som kan oppleves som ubehaglig. Brunskogsneglen kan overleve 2-3 cm ned i bakken ved minus 10-20 grader om vinteren, og er i stand til å overleve selv med tap av 70 % av vannet i kroppen. Brunskogsneglen er altetende, men foretrekker saftige planter.



Utseendemessig kan brunskogsneglen være så godt som svart, og den kan derfor ikke artsbestemmes kun ut fra farge. Den blir mellom 7 og 15 cm som voksen. Unge brunskogsnegler kan likne mye på flere andre, mindre sneglearter, og er derfor meget vanskelige å identifisere til art med sikkerhet.

Arten antas å ha opprinnelse fra Frankrike og er nært i slekt med iberiskogsnegl som man finner i Spania og Portugal.

Livssyklus

Brunskogsnegl har normalt en ettårig livssyklus. Den er tvekjønnet og kan legge 200-400 egg pr år. Eggene legges i grupper på 20-50 egg i små jordhuler og andre skjulesteder fra sist i august til sist i september. De fleste eggene klekker fra sist i september til sist i oktober. De overvintrer så i jordhuler, steinhauger og i komposthauger og blir aktive igjen når temperaturen stiger over 5 grader. I løpet av sommeren blir de utvokste og kjønnsmodne. Fra begynnelsen av august parrer de seg og legger deretter egg. Etter egglegging krymper de voksne sneglene, blir sløve og dør. Det er sannsynlig at noen individer ikke rekker å bli kjønnsmodne før vinteren, ettersom man av og til kan se mellomstore individer allerede tidlig på våren.



Tiltak

Det finnes ikke en vidunderkur for å bli kvitt brunskogsneglene. Man må enten belage seg på en stor innsats eller bruke en del penger på å få jobben gjort. Det er så godt som umulig å bli helt kvitt denne sneglen som har etablert seg godt i både hager og naturområder. Målet bør således være å redusere antallet til et akseptabelt nivå og å hindre videre spredning.

Rydd i hagen

Et av de viktigste tiltakene du kan gjøre er å fjerne potensielle yngleplasser og gjemmesteder. Hold vegetasjonen kort ved å klippe ofte, spesielt kantarealer. Rydd vekk steiner og planer ut ujevnheter i terrenget. Ta deg gjerne en tur om kvelden for å se hvor sneglene kommer fra, og se om det er muligheter for å gjøre noen tiltak i disse områdene.

Det er ikke lurt å ha egne hageavfallsdeponier i velforeninger og lignende. Slike steder er flotte ynglesteder for brunskogsnegler. Lever hageavfall til MOVAR - det er gratis for privatpersoner. Et viktig moment med rydding og bekjempelse er at hele nabolag snakker sammen og bidrar mot et felles mål. Det hjelper lite å bekjempe snegler kun i sin egen hage når de kan yngle og bli mange hos naboen.

Luk sneglene som ugress

Etter å ha ryddet i hagen er et av de mest effektive tiltakene å luke sneglene omtrent slik du luker ugress. Avliv snegler gjennom hele sommerhalvåret, og begynn allerede om våren. Oppsøk arealer med lang vegetasjon. Det er her sneglene som oftest er å finne først. Bruk av saks er enkel, human, raskt, kostnadsfri og miljøvennelig. Ta en kveldsrunde i hagen og oppsøker steder de trives. Det er ikke nødvendig å plukke opp sneglene som klippes. Disse vil tiltrekke seg andre snegler som man igjen kan avlive.

Det anbefalles at avliving skjer ved at sneglen klippes i to med saks.

Sneglen bør klippes over den glatte delen på fremre del av kroppen (kappen). Dette sikrer at avlingen går raskest mulig da sneglens organer ligger der.

Feller

Ønsker man ikke å gå rundt i hagen med saks er det mulig å lage feller som tiltrekker seg brunskogsnegler. Sneglene har god luktesans og tiltrekkes av mange forskjellige luktstoffer som kan brukes som åte. Vørterøl, oppklippede døde snegler og hundemat er noen eksempler som kan brukes i feller for å tiltrekke seg snegler.

Salt anbefalles ikke, ettersom det ikke er bra for hagen og det er like effektivt å klippe sneglene i to.

Nematoder

Nemaslug® er et middel som brukes for å begrense brunskogsnegler. Nemaslug er et middel som inneholder en parasittisk nematode som infiserer snegler. Studier viser at nematoden som brukes i hovedsak dreper unge brunskogsnegler, og de største sneglene (over 1 cm) tåler nematoden godt og dør sjelden av smitte. Nematoden er effektiv når det kommer til arten nettkjølsnegl, som er en av de vanligste sneglene i Norge. Det er også rapportert at flere sneglearter som er stedegne i Norge er mottakelige for denne parasitten.

Bruk av ulike midler mot brunskogsnegler har altså en begrenset effekt, og dreper i tillegg en del av våre stedegne sneglearter. Snegler har en viktig rolle i naturen, spesielt som nedbrytere av plantemateriale. I tillegg er snegler en viktig del av næringskjeden ettersom de er mat for en rekke andre dyr, for eksempel fugler, padder, frosker og piggsvin.

Forebygging

Brunskogsnegler sprer seg via planter og jord. Dersom en ikke har brunskogsnegler i hagen enda bør man være særlig påpasselig ved kjøp av nye planter. Pottene og eventuelle plantebrett må sjekkes for blindpassasjerer. Nyinnkjøpte planter bør helst settes i karantene. De kan for eksempel plasseres i et vannbad en ukes tid hvor man går over plantene og pottene ofte, særlig om kvelden og tidlig morgen. Dersom man finner snegler bør alle plantene returneres.



Hva gjør Vestby kommune?

Kommunen har i 2018 avsatt ekstra ressurser til bekjempelse av brunskogsnegler.

Vestby kommune har gått til innkjøp av snegleplukkere som innbyggerne av kommunen kan låne gratis. Med snegleplukkerne unngår man å komme i kontakt med sneglene. Snegleplukkerne gjør arbeidet med å plukke snegler enklere, mer hygienisk og mer effektivt.

Kontakt Vestby kommune:
Cathrine S. Torjussen
cathrine.torjussen@vestby.kommune.no

Mye av informasjonen i denne brosjyren er hentet fra NIBIO, og masteroppgaven til Henrik Antzèe-Hyllseth.

Postadresse
Postboks 144
1541 Vestby

Besøksadresse
Rådhusgata 1
1541 Vestby

epost@vestby.kommune.no
www.vestby.kommune.no
[@vestby_kommune](https://www.instagram.com/vestby_kommune)